

**AVUKSI
HAUTAJAISJÄRJESTELYIHIN**

SISÄLLYS

Surussasi rinnalla	4
Hautajaisjärjestelyt	6
Kun kuolema tapahtuu	8
Hautaustavat	10
Hautapaikka	12
Hautaan siunaaminen	14
Tuhkaaminen	18
Muistotilaisuus	20
Tukea suruusi	22
Yhteystiedot	24

*Tämän oppaan myötä
kuljemme kanssasi surun tiellä,
jolla monenlaiset asiat ja
tunteet nousevat esille.*

Katoavaisuudesta katoamattomuuteen

*Tomu palaa maahan, josta se on tullut.
Henki palaa Jumalan luo, joka on sen antanut. Saarn. 12:7.*

Kirkko siunaa ihmiset haudan lepoon ylösnousemuksen toivosta kiinni pitäen. Tämä tarkoittaa luottamusta siihen, että kuolemaan on kätkeytynä elämä.

Kuoleman jälkeen on toivoa, vaikka kuoleman jälkeinen todellisuus pysyykin ihmiselle salaisuutena. Jeesuksen ylösnousemus antoi ihmisille toivon kuolemanjälkeisestä elämästä. Siksi kuolema on kristinuskossa ovi tulevaan elämään.

Elämän ja kuoleman salaisuutta on turvallista lähestyä yhdessä muiden kanssa.

Elämän käännekohtissa, kuten kuoleman kohdatessa, kirkon merkitys voi korostua. Kuoleman ja surun kes-

kellä läheisten ja seurakunnan tuki voi merkitä paljon.

Seurakunnan työntekijät haluavat auttaa sinua monin eri tavoin. Hautajaisjärjestelyjen lisäksi kuolemaan liittyvistä ajatuksista ja tunteista voi puhua papin tai diakoniatyöntekijän kanssa. Hautajaisten järjestämisen lisäksi voit pyytää seurakunnasta apua myös muihin käytännön asioihin. Tahdomme kulkea surussa rinnallasi.

Kristus on kuollut puolestamme, jotta saisimme elää yhdessä hänen kanssaan. (1. Tess. 5:10)

Suruusi osaa ottaen,

Markus Tirranen
kirkkoherra

HAUTAJAISJÄRJESTELYT

Hautausjärjestelyt kannattaa aloittaa ottamalla yhteyttä seurakuntatoimistoon.

Hautajaisiin liittyvistä asioista sovitaan

Seurakunta-toimistossa	Hautaus-toimistossa	Hautausmaan suntion kanssa	Papin ja/tai kanttorin kanssa
• hautaan siunaamisen aika ja paikka • siunaamisen toimittava pappi • mahdollisen muistotilaisuuden pitopaikka • vainajan muistamisesta jumalanpalveluksen esirukouksessa • sanomakellon soitosta	• sovitaan arkusta tai uurnasta sekä vainajan kuljetuksesta • muista tarvittavista asioista	• mahdollisesta hautapaikasta	• siunaus-tilaisuuden kulusta • siunaus-tilaisuuden musiikista

*Hautajaisjärjestelyjen lisäksi kuolemaan
liittyvistä ajatuksista ja tunteista
voi puhua papin tai
diakoniatyöntekijän kanssa.*

KUN KUOLEMA TAPAHTUU

Saattohartaus

Läheisen kuoltua on mahdollista viettää omaisten pyynnöstä saattohartaus eli rukoushetki läheisen kuoltua.

Rukoushetken kaava löytyy virsikirjan liiteosasta. Rukoushetken voi johtaa sairaalapappi, seurakuntapappi tai kuka tahansa seurakuntalainen.

Hautauslupa

Hautaaminen edellyttää hautauslupaa. Kun ihminen kuolee sairaalassa tai muussa laitoksessa, omaiset saavat hautausluvan hoitohenkilökunnalta. Jos kuolema on tapahtunut kotona, omaisten tulee ottaa yhteyttä terveyskeskukseen kuoleman selvittämiseksi ja hautausluvan saamiseksi. Jos kuolema tapahtuu tapaturmaisesti, poliisi ottaa yhteyden omaisiin ja tarvittaessa opastaa järjestelyissä.

Hautauslupa tulisi toimittaa seurakunnan seurakuntatoimistoon, omaisen tai hautaustoimiston puolesta. Seurakunnalle ei tule tietoa kuolinsyystä.

Suruliputus

Kuolinpäivänä vainajan kotitalon lippu pidetään puolitangossa vuoden-ajan mukaisesti liputusajan loppuun. Joskus myös työpaikalla liputetaan.

Suomen lippu nostetaan puolitankoon viemällä lippu ensin ylös ja laske-
malla se sitten kolmannuksen verran alaspäin. Hautauspäivänä on tapana liputtaa vainajan kodissa.

Vainajan katsominen

Jos omaiset haluavat katsoa vainajaa ennen siunausta, siitä kannattaa sopia hyvissä ajoin hautausseuraston kanssa joka mahdollisesti näyttää vainajan. Siunauksen jälkeen arkku ei enää avata.

HAUTAUSTAVAT

Arkkuhautaus; siunaaminen kappelissa

Hautaan siunaaminen tapahtuu pääsääntöisesti siunauskappelissa. Arkku on yleensä tuotu etukäteen kappeliin. Hautaustoimisto toimittaa ennalta tilatut kukkalaitteet kappeliin hyvissä ajoin ennen tilaisuuden alkua. Siunaustilaisuuden päätyttyä kantajat asettuvat paikalleen ja arkku siirretään saatossa haudalle. Suntio opastaa omaisia tarpeen mukaan.

Arkkuhautaus; siunaaminen kirkossa

Poikkeustapauksissa hautaan siunaaminen voidaan toimittaa myös Keravan kirkossa, esimerkiksi jos saattoväki ei mahdu siunauskappeliin. Jos hautaan siunaaminen tapahtuu kirkossa, omaiset kantavat arkun surumusiikin soidessa kirkkoon tai hautaustoimisto toimittaa arkun sinne etukäteen. Siunaustilaisuuden päätyttyä kantajat asettuvat paikalleen ja arkku siirretään vainajankuljetusautoon. Vainaja siirretään autolla saatossa hautausmaalle. Suntio opastaa omaisia tarpeen mukaan.

Tuhkahautaus; siunaaminen kappelissa tai kirkossa

Hautaan siunaaminen on tuhkahautauksessa muutoin samanlainen kuin arkkuhautauksessa, mutta arkku jää tilaisuuden päätteeksi paikalleen kappeliin. Siunaustilaisuuden päätyttyä arkku siirretään takaisin vainajien säilytystilaan. Hautaustoimisto toimittaa arkun myöhemmin krematorioon. Mikäli arkku kuitenkin toimitetaan krematorioon välittömästi siunaustilaisuuden jälkeen, omaiset voivat halutessaan kantaa arkun autoon.

Keravalaiset vainajat tuhkataan Vantaan ja Helsingin krematoriossa. Sovittuna aikana omaiset laskevat uurnan suntion avustuksella ennalta sovittuun paikkaan. Papin voi halutessaan pyytää mukaan uurnan laskuun.

Hautaan siunaaminen tapahtuu ennen tuhkausta. Painavista syistä johtuen voidaan toimia päinvastaisessa järjestyksessä. Asia vaatii kirkkoherran luvan.

HAUTAPAIKKA

Keravan hautausmaa sijaitsee osoitteessa Kappelikuja 24-26, 04320 Tuusula.

Vainajalle voidaan lunastaa hautapaikka voimassa olevan hinnaston mukaan. Seurakunta huolehtii haudan kaivuudesta ja kunnostuksesta hautauksen jälkeen. Näistä seurakunta veloittaa voimassaolevan hinnaston mukaisesti.

Haudalla on hallinta-aika, joka luovutetaan 25 vuodeksi, ja se alkaa haudan luovuttamista seuraavan kalenteri-

vuoden alusta. Koskemattomuusaika on 20 vuotta. Haudan hallintaa voi myöhemmin jatkaa. Haudassa voi olla yksi tai useampi vierekkäinen hautapaikka.

Uutta hautapaikkaa hankittaessa sitä voi käydä etukäteen katsomassa hautausmaalla. Tapaamisesta sovitaan etukäteen soittamalla suntuolle. Hautapaikka- ja hautausmaksut päätetään vuosittain. Rintamatunnuksen omaaville ja heidän puolisolleen hautapaikka on ilmainen.

HAUTAAN SIUNAAMINEN

*Hautaan siunaaminen on kirkollinen toimitus,
joka noudattaa jumalanpalveluksen kaavaa.*

Hautaan siunaamistoimitus koostuu

- raamatunluvusta ja rukouksesta
- puheesta ja siunaussanoista
- virsistä ja muusta musiikista

Siunaava pappi

Omaiset valitsevat siunaavan papin siunauspäivänä työssä olevista oman seurakunnan papeista. Omaisilla on mahdollisuus halutessaan pyytää myös toisen seurakunnan tuttua papia toimittamaan siunauksen.

Siunaava pappi ottaa omaisiin yhteyttä sopiaukseen ajankohdan, jolloin vainajan omaiset keskustelevat yhdessä papin kanssa. Keskustelussa puhutaan yleensä vainajan elämänvaiheista ja persoonasta, siunaustoimituksen kuluista sekä muistotilaisuuden luonteesta. Siunaustilaisuudessa pappi huolehtii tilaisuuden etenemisestä ja ohjeistuksesta. Pappi osallistuu pyydettyäessä myös muistotilaisuuteen.

Musiikki

Toimituksen musiikista vastaa kanttori. Omaiset voivat sopia virsistä ja tavallisimmista musiikkitoiveista papin kanssa. Kanttorin kanssa omaiset voivat keskustella erityisemmistä musiikkitoiveista tai pyytää apua musiikin valinnassa.

Istumajärjestys

Omaiset istuvat kappelissa niin, että lähimmät istuvat etummaisen penkirivin oikealla puolella ja muut mahdollisimman lähellä vainajaa. Kirkossa voidaan perinteisen tavan mukaan istua niin, että vainajan omaiset ja sukulaiset asettuvat takaa katsoen oikealle puolelle ja vasemmalle asettuvat ystävät ja työtoverit.

Kukat

Seppeleiden ja kukkien laskeminen arkulle ja haudalle on kristillinen perinne ja vertauskuva. Seppele on iankaikkisuuden symboli, kukat muistuttavat elämän katoavaisuudesta. Yleensä on tapana laskea kukat kappelissa siunaustilaisuuden alkupuolella tai sään salliessa vasta haudalla.

Lähimmät omaiset laskevat kukkalaitteensa ensimmäisinä. Vanhan perinteen mukaan lähin omainen laskee kukkanensa arkun pääpuoleen, vainajan sydämen puolelle. Lähisukulaisia seuraavat muut sukulaiset, työnantaja, järjestöt ja ystävät. Veteraanihautauksessa sotaveteraanijärjestöt laskevat seppeleen viimeisenä ja kanttorin soittaessa seurakunta kuuntelee seisten.

Kukkalaitteiden laskijat astuvat vuorotellen arkun ääreen, seisovat hetken hiljaa ja joku heistä lukee tervehdyksen. Tämän jälkeen kukkalaite lasketaan arkun sivuille. Hetken hiljentymisen jälkeen seppeleen laskijat kääntyvät lähiomaisiin päin, kumartavat ja palaavat paikalleen. Jos samaa kukkalaitetta laskemassa on useita saattajia, voidaan menetellä niin, että osa saattajista käy laskemassa kukat arkulle ja muut nousevat seisomaan paikallaan.

377

517

*Omaiset voivat
sopia virsistä ja
tavallisimmista
musiikkitoiveista
papin kanssa.*

HAUTAAN SIUNAAMINEN

Hautaamisaatto

Kun siunaustoimitus on päättynyt, noudetaan kukat arkun luota ja valmistaudutaan hautausaattoon. Arkkuhautauksessa tarvitaan tavallisesti kuusi kantajaa. Arkku saattaa olla yllättävän painava, mikä on otettava huomioon kantajia valittaessa. Kantajat asettuvat arkun ympärille päällysvaatteisiin pukeutuneina mahdollinen hattu tai talvipäähine päässä.

Vainaja kannetaan jalkopää edellä saattovaunuun. Kantamisen aikana voi olla musiikkia. Kantajat vievät saattovaunun haudalle. Saaton edellä kulkee yleisimmin suntio. Arkun jäljessä seuraavat lähimmät omaiset. Jos siunaus tapahtuu kirkossa, arkku siirretään hautausmaalle hautaustoimiston vainajankuljetusautolla.

Haudalle tultaessa suntio ohjaa arkun laskemisen. Vanhan kristillisen tavan mukaan vainaja haudataan siten, että hänen kasvosensa ovat itään päin. Itä ymmärretään ylösnousemuksen suunnaksi. Kun arkku lasketaan hautaan, miespuoliset saattajat ottavat lakin pois päästään. Kantajat ottavat lakin

pois päästään laskettuaan arkun hautaan ja jäävät hetkeksi haudan äärelle.

Jos hautaa ei luoda umpeen heti, se peitetään kannella. Ennen kannen laittamista omaiset voivat halutesaan pudottaa hautaan yksittäisen kukkasen. Kukkalaitteet viedään haudan päälle vapaassa järjestyksessä. Sen jälkeen on mahdollista laulaa virsi tai rukoilla papin johdolla. Lopuksi joku omaisista voi kutsua saattoväen muistotilaisuuteen.

TUHKAAMINEN

Tuhkaaminen ja maahan laskeminen

Hautaan siunaaminen on tuhkauksen yhteydessä samanlainen kuin arkkuhautauksessa. Siunaustilaisuuden päättyessä esitetään kutsu mahdolliseen muistotilaisuuteen. Siunaustilaisuuden päätyttyä arkku siirretään takaisin vainajien säilytystilaan.

Uurnan laskeminen tai tuhkan sirottelu tapahtuu erikseen sovittuna aikana. Hautaustoimisto tai omaiset tuovat uurnan ja kätkevät sen suntion avustuksella hautaan. Tuhkauurna voidaan haudata arkkuhautaan tai uurnahautaan.

Uurnaa tai tuhkaa maahan kätkettäessä voidaan viettää papin tai muun henkilön johtamana rukoushetki. Kirkkokäsikirjassa on erityinen maahan kätkemisen kaava, jota voidaan tilaisuudessa noudattaa. Jos omaiset toivovat tilaisuuteen pappia, siitä sovitaan etukäteen.

Omaisten niin halutessa seurakunta teettää sirottelualueen muistomerkkiin nimilaatan voimassaolevan hinnaston mukaan.

MUISTOTILAISUUS

Muistotilaisuus

Siunaustoimituksen jälkeen vietetään yleensä muistotilaisuus. Se voidaan järjestää seurakunnan tilassa, jolloin paikka sovitaan seurakuntatoimistossa samalla kun sovitaan muista siunaukseen liittyvistä asioista. Muistotilaisuuspaikasta ja pöytäliinojen pesusta peritään vuokra voimassaolevan hinnaston mukaan.

Muistotilaisuus voidaan järjestää myös kotona tai muussa tilassa.

Muistotilaisuudessa on tapana lukea adressit ja muistella vainajaa. Tilaisuudessa on mahdollista myös laulaa virsiä, pitää puheita ja muita vapaamuotoisia esityksiä.

Omaiset päättävät muistotilaisuuden ohjelmasta.

Pyhäinpäivä

Seurakunnassa järjestetään pyhäinpäivän iltana jumalanpalvelus, jossa luetaan vuoden aikana haudattujen seurakuntalaisten nimet. Nimen lukemiseen sekä kutsun lähettämiseen pyydetään omaisilta lupa jo seurakuntatoimistossa haudatta siunaamisesta sovittaessa.

*Muistotilaisuudessa on tapana lukea adressit
ja muistella vainajaa.*

***Jokaisella on oma tapansa surra.
Jonkun on helppo itkeä, toinen suree hiljaa.
Surun kesto, syvyyttä ja sen vaatimaa aikaa ei voida ennakoida.
Usein surun läpikäymiseen tarvitaan paljon tilaa
ja aikaa sekä toisia ihmisiä.***

Sururyhmät

Seurakunnat järjestävät sururyhmiä, jotka tarjoavat vertaistukea ja keskusteluapua läheisensä menettäneille. Osallistuminen ei edellytä kirkkoon kuulumista tai seurakunta-aktiivisuutta. Sururyhmä on tärkeä purku- ja la-
tauspaikka, jossa on lupa surra, näyttää suruaan ja keskustella sekä kysyä vaikeita kysymyksiä luottamuksellisessa ilmapiirissä. Sururyhmään kannattaa osallistua, kun läheisen kuolemasta on kulunut vähintään puoli vuotta ennen ryhmään tuloa. Sururyhmiä vetävät pappi ja diakoniatyöntekijä.

Keravan seurakunnassa järjestetään sururyhmiä läheisensä menettäneille kaksi kertaa vuodessa. Yhdessä Järvenpään ja Tuusulan seurakuntien kanssa järjestetään kerran vuodessa sururyhmäitsemurhan tehneiden omaisille. Sururyhmistä löydät tietoa verkkosivuiltamme tai ottamalla yhteyttä papiin tai diakoniatyöntekijään.

Keskusteluapu

Surun keskellä tärkeää on läheisten tuki. Myös seurakunnan työntekijät ovat käytettävissä. He tukevat surussa kuoleman lähestyessä ja kuoleman jälkeen. Heidän kanssaan voit keskustella luottamuksellisesti.

Kirkon keskusteluapuun

voi ottaa yhteyttä puhelimitse, verkossa tai kirjeellä. Päivystäjät ovat vaitiovelvollisia koulutettuja vapaaehtoisia ja kirkon työntekijöitä. Palvelu on valtakunnallinen, ja yhteydenottoihin vastataan eri puolilta Suomea.

Palveleva puhelin

joka päivä klo 18–24
p. 0400 221 180

Palveleva nettikirje ja chat osoitteessa
evl.fi/kirkonkeskusteluapu

Palveleva kirje,

PL 210, 00131 Helsinki.

Jos haluat vastauksen, liitä kirjeeseen mukaan nimi- ja osoitetietosi.

YHTEYSTIEDOT

Seurakuntatoimisto

Papintie 6 G, Kerava

puh. 09 478 488

s-posti: keravan.seurakunta@evl.fi

keravanseurakunta.fi

"VAIKKA MINÄ KULKISIN PIMEÄSSÄ LAAKSOSSA, EN PELKÄISI MITÄÄN PAHAA. SILLÄ SINÄ OLET MINUN KANSSANI."

KIITÄMME Hautauspalvelu Ari Lummetta ja Helleborgin kukkaa yhteistyöstä oppaan teossa.

KUVAT Jarmo Österman, lukuunottamatta kansi Kirkon kuvapankki/Markku Pihlaja,

s. 2 Kirkon kuvapankki/Hannu Jukola, s. 20 Jussi Vierimaa ja s. 3, 13, 17, 21, 23 Keravan seurakunta.

ILME Jani Käsmä kasma.fi